Զ· ՏԱՐԻ 1549 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4381 ՄԵՀԵԿԱՆ 25 ՈՒՐԲԱԹ 3 ՄԱՐՏ 1889 Ն· Տ· 15 ՄԱՐՏ 1889 12 ՐԷՃԷՊ 1306

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԻՆԶ ԻՍՏ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

دلوءآر هانئ خانكيان نورادونغيان هدهطلغ هدهليدرى

غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ՒԱՀԱՆՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան գահերեան արձանագրութեամբ	160
» »	Վեցմսեայ » »	80
» »	Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց »	Տարեկան » »	200
» »	Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան ֆրանգ	56
» »	վեցամսեայ »	28

Դառնալ զրկուած յղուածոց համար ծախքը Տնօրինութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ դրութիւն ետ չտրուիլ։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 3 ՄԱՐՏ, 1889

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻԻՆ

Ա Շ Տ Ի Շ Ա Տ

Սկիւտարի Ս· Կարապետ եկեղեցւոյ վերաշինութեան հանդիսին օրն, այն հայկերոյթին մէջ զոր Վահէ Ռէնճեան եղբայրք տուին հրաւիրելոց, Ամեն· Խրիմեան Հայրիկ, Կ· Պոլսոյ չինուհիներուն դովելով հանդերձ, գաւառաց համանման պէտքերուն վրայ ուշադրութիւն հրաւիրից, և ի մասնաւորի յիշից Սրբոյն Սահակայ գերեզմանը, զոր պատասխարող խարխուլ եւ անշուք մատան վերաշինութեան պէտքն հռչակից իբրև սրբազան պարտաւորութիւն, և ներկայից վրայ պարտ դրաւ հոգածու լինել այս նուիրական վերաշինութեան գործին։

Անկէ ի վեր այս գաղափար ծաւալեցաւ մտաց մէջ· Մուշէն մանրամասն տեղեկութիւնք գրուեցան Ս· Սահակայ գերեզմանին ու մատան արդի վիճակին վրայ, և բաղմայ քով չերմ փափաք երեւցաւ իրագործած տեսնելու Սրբազան Հայրիկին արտայայտած բարեպաշտական բաղձանքը։ Լաւագիրք և բանասէր գիրչք յիշեցին Սրբոյն Սահակայ Թանկագին ծառայութիւններն առ Հայաստանեայց Եկեղեցին, առ հայ լեզուն և հայ ազգութիւնն, իբրև սուրբ, իբրև հայապահ և իբրև ազգասէր Հայրապետ։ Աչիաառկից մը որ իւր վառվռունն գրչով իրաւամբ գրաւած է մեր ընթերցողաց համակրանքն, Հէնդ, Թէ՛ իբրև հայբենասց զաւակ մը, Թէ իբրև հայերենի դասախօս մը և Թէ իբրև հրապարակագիր, ստանձնեց այս խնդրոյ վրայ դպաղափարները լուսաւորել և զգայուհիները մշակել, և առաջին օրինակն ինք տալով, հանգանակութիւն մը բացաւ դպրոցներու եւ գպրոցականներու մէջ, Սրբոյն Սահակայ և Սրբոյն Մեսրոպայ գերն ու լեզուն ուսնող յուսալից նոր սերնդեան մէջ, ի նպաստ վերաշինութեան Ս· Սահակայ մատան յԱչիչատա։ Իւր ձեռնարկութեամբ 4,000 ղրուշէ աւելի հանգանակեցաւ այս կերպիւ, և Թէպէտ ինքնին չատ հասմեան գումար մ'է այս, բայց այդ 4,000 ղրուշները 4,000 օսմանեան ոսկիներու արժէքն ունին անշուշտ, երբ դիտենք Թէ ո՛չ և ո՛րպիսիք են նուիրողք։

Խոլորով սրտիւ կը հաստակրինք այս բարեպաշտական և ճշմարտապէս հայկական զգացման ու չարժման, որոյ բարերարող իրագործման առաջին փափաքողներէն մին եղած ենք, և ենք։ Նիւթապէս, գործը մեծածախ չէ զի պարզ և հասատ քարաշէն փոքրիկ եկեղեցի մը կը բաւէ տարերայ աւերիչ ձեռքերուն դէմ պաշտպանելու Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մեծագոյն հայկական մեծագոյն եւ կարեւորագոյն հաստուածոյն խնդիրներն ու պէտքերն, և իւր նիւթական և իմացական կարողութեան չափով անօրինելով ու գոհացնելով զայն։

Բայց Ս· Սահակ և իւր գերեզման ո՛չ գաւառացւոց են, ո՛չ Պոլսեցւոց, Բովանդակ Ազգին են, և Կ· Պոլիս չինելով Ս· Սահակայ մատուռը, նուէր մը չէ որ կ'ընէ գաւառի մը կամ գաւառացւոց հաստուածի մը, այլ իբրեւ հայ կեդրոն մը իւր ակներեւ մեկ պարտականութիւնը կը կատարէ, զոր իրեն յիշեցուց իւր հանկրանքն և վաստահութիւնն ամենէն աւելի վայելող եկեղեցականաց մին։

Գաւառացիք կը գանդատին Թէ Կ· Պոլիս անկրօնութեան, Թերահաւատութեան և անբարոյականութեան օրինակներ կուտայ անմեղ գաւառներուն։ Թերու դէմ շատ բաներ կան ըսելու սոյն գանգատին վրայօք։ Բայց ակներեւ է Թէ հայաստանեայց եկեղեցւոյ մեծագոյն Հայրապետներէն միայն յիշատակին ի պատիւ հաստատ մատան վերաշինութեան մը զանց առնելով ցոյց տայ Թէ Կ· Պոլսէ դուրս հայ եկեղեցի և հայ ազգութիւն չի ճանչեր։ Այս արտաքոյ գաղափարն արտայայտողները իրօք կ'երեւին մերթ ընդ մերթ։ Բայց եթէ չլիներ հայութիւնն արտաքոյ Կ· Պոլսոյ, ո՞ւսկից կ'ունենայինք հայութիւնն ի Կ· Պոլիս, և եթէ այսուհետեւ ալ անհոգ դանդրեւինք մեր գաւառական ազգային ստուար հաստուածներուն նկատմամբ, չէ՞նք վնասեր նոյն իսկ Կ· Պոլսոյ հայ ժողովրդեան կենսական դժեռրուն, որք միշտ կը նորոգին գաւառաց գաղթականութեան անվերջանալի հոսանքով։ Կոլճ-Սթրէմի ովկիանեան հոսանքին պէս որ տարբուկ ջրոյ բարերար ոգոմամբ մը կ'առոգէ Մեծին Բրիտանիոյ ցուրտ և անբերրի ծովեզերքն և կը կենդանացնէ ու կ'արգասաւորէ զանոնք, հայաբնակ գաւառաց այդ միատոնոյ աղբիւրէն կը նորոգին Վառիորի ափունքը նահատած հայութեան հոգեկան ու ֆիզիքական սպառեալ ոյժերն ալ։ Էո՞ն է բուռն, և այս տերեւափիա բարակ ճիւղեր մեր ուշադրութենէն վրիպեցնելու չին մինչ հողն իշնող և անոր մէջ ծածկուող կոճղը։ Նմանութիւններն աւելի յառաջ տանիլ եթէ ուզենք, և Կ· Պոլսոյ հայութիւնը մատնող գլուխն ենթադրենք, տակաւին ո՞չ սպաքէն այս գլուխ մարմնոյ մը վրայ ցեցած է, և ո՞ւր է այդ մարմին։ Ո՞չ սպաքէն Կ· Պոլսոյ հայութեան արժէքն ու նշանակութիւնն ստոյնացնել է Կ· Պոլսէ դուրս հայութիւն տեսնել չուզել, և արտաքոյ Կ· Պոլսոյ բնակեալ հայութեան պիտոյից ու կարօտութեանց հոգածու չգտնուիլ։ Կ· Պոլսոյ հայութեան մեծագոյն փառքն և արժանիքն այս է որ չատ մը զոհողութիւններ կ'ընէ, և յաճախ իւր պէտքերէն խնայելով զոհողութիւններ կ'ընէ, ի սէր գաւառաց հայ ժողովրդեան, աւելի ստիպողական պէտքերու գոհացում տալու համար։ Այսուհետեւ ալ Կ· Պոլսոյ հայութիւնը բանով մը այնչափ չպիտի փայլի բայց եթէ իւր պիտոյից հաւասար կերպիւ և ի պահանջել հարկին անոնցմէ գերադաս կերպիւ նկատողութեան առնելով արտաքոյ Կ· Պոլսոյ գտնուող հայկական մեծագոյն եւ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԴԷՊԵՐ

Սերպիոյ ներքին գործոց նախարար Պ· Թավչանովիչ չրջաբերական մը զրկեց դաւառապետներուն, պատուիրելով ճշդիւ գործադրել նոր Սահմանադրութիւնն, և զանոնք պատասխանատու բռնելով ամեն օրինազանցութեանց և զեղծմանց համար։ Արմատական վարչութեան մը կազմութիւնն անհերեւ գոհունակութիւն պատճառեց երկրին մէջ։ Ամեն կողմէ խնդակցական ուղերձներ կը զրկուին խնամակալութեան և նախարարութեան։ Կը հաստատուի Թէ Սերպիոյ այլ և այլ կողմերը խռովութիւնք պիտի ծագէին եթէ Միլան Թագաւոր չփութար լուծել տագնապն իւր հրաժարմամբ, և իշխանութեան Թոզմամբ Արմատականներուն։ Միլան Թագաւորն որ տակաւին չէ մեկնած Պելկրատէ, ձեռքէն եկածը կ'ընէ նամեալ Թագուհւոյն վերադարձն արդիլելու համար։

* * *

Ի Պուկարիա, Միլան Թագաւորին հրաժարումն ա՛յնպէս ապատեկից Փերտինանա իշխանին բարեկամներն որ պուկար կառավարութիւնն Տարկ համարեց ամենայն փութաջանութեամբ զերք զրկել սահմանադրութիւնը, վախնալով դի մի՛ գուցէ յանկարծակի շարժուժմ մը տեղի ունենայ։

* * *

Պելկրատ, 12 մարտ· —Պուկար քաղաքագէտ Պ· Զախարի Սթոյանով, որ Պելկրատէն կ'անցնէր, Խնամակալաց կողմէն կոտարեալ հաւաստիք ստացաւ Սերպիոյ և Պուկարիոյ միջև բարեր յարաբերութեանց պահպանման նկատմամբ։

—Լոնտոն, 12 մարտ· —Սերպ կառավարութիւնը մտադիր է ջնջել Լոնտոնի, Հռոմի և Աթէնքի դեսպանութիւնները։ Մեկ դեսպան միայն պիտի վարէ գործերն ի Հռոմ և ի Վիեննա, և ուրիշ դեսպան մը՝ ի Լոնտրա և ի Փարիզ։

—Պելկրատ, 11 մարտ· — Սերպիոյ արտաքին գործոց նոր նախարարը, չրջաբերական մ'ուղղելով Սերպիոյ դեսպաններուն և նոր կառավարութեան կազմութիւնը զեկուցանելով, կ'իմացնէ Թէ կառավարութիւնն ամեն բանէ յառաջ պիտի խորհրդակցի նոր Սահմանադրութեան կիրառութեան համար պէտք եղած օրէնքներուն վրայ, և եթեսական խնդիրը պիտի կարգադրէ։ Արտաքին քաղաքականութեան մասին, կառավարութիւնը պիտի հետեւի Խնամակալաց հիմնադրոյն, այսինքն՝ իւր գլխաւոր նպատակ պիտի լինի ամեն Տերութեանց հետ մշակել Սերպիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները։

—Լոնտոն, 12 մարտ· —Պելկրատէ կը հեռագրուի առ Թոյլ Թէ Միլան Թագաւոր առաջիկայ երկուշաբթի պիտի մեկնի Պելկրատ։

—Պեռլին, 12 մարտ· —Գոսմոս-Հերաէլդ ապատամբաց հռչակաւոր պետն Միչա Լուպոմիրսքի, որոյ արկածները և ի Թրիեստ և ի Լինձ արձագրւմը ծանօթ են, և որ յայնմհետէ զանազան պատժականներ վարած էր Սերպիոյ մէջ, մեռաւ, և յուղարկաւորութիւնը սերոյ պետութեան ծախիք պիտի կատարի։

—Սոֆիայէ նորագոյն հեռագրեր կը ծանուցանեն Թէ իշխանական կառավարութեան և պուկարական եկեղեցութեան միջև համաձայնութիւն գոյացած է Սինոդին վաղ ընդ վաղ գումարման համար, և որոշուած է Թէ ո՛ր քաղաքին մէջ տեղի պիտի ունենայ գումարումը։

ԵՐԿՈՒԻՆ ԹՈՂՈՒԻՒԻՐ

Սպանիոյ Բրիսաինէ մայր-Թագուհին փափաք յայտնեց տեսակցելու Վիքթորիա Թագուհւոյն հետ, որ ի Պիառիձ ապրելական սահմանագլխին մօտ կը գտնուի։ Անգլիոյ Թագուհին եւս այսպիսի տեսակցութեան մը փափաք յայտնած լինելով, Ֆրանսական եւ սպանիական կառավարութիւնք պէտք եղած կարգադրութիւնները կընեն այս մտօք։ Փարիզի անգլիական դեսպան Լորտ Լիվերփուլ Պորտօ և անտի Պիառիձ գնաց ընտանեօք, ուր իւր վեհապետուհւոյն քով պիտի կենայ, ցորչափ ն· Վեհափառութիւն բնակի Ֆրանսական հողի վրայ։

ՕՍՄԱՆԻ ԴՈՒԲՍԸ

Օսմանի դուբսին աքսորման հրամանագիրը Չէզդ նոր հրամանագիրը Փարիզի պաշտօնական լրագրոյն մէջ հրատարակուելուն պէս, Պերլինոյ Լէոփոլտ Թագաւորը Թէլէգրապահ մը զրկելով չնորհաւորեց իւր ազգականն Օսմանի դուբսին, որ այս առիթս ամեն կողմէ խնդակցութիւններ ընդունեց։ Երբ Պրուսելի կայսրացը գնաց չգնահատելու, Լէոփոլտ Թագաւորը, որ յատկապէս զարգարել տուած էր կայսրանն, եկաւ անձամբ ողջերթի մատնել զբսին։ Ֆրանսական Ակադեմիան ալ յատուկ նիստ մ'ըրաւ՝ բարի գալստեան մաղթելու համար իւր այս բարերար անդամին, որուն աքսորէ վերադարձէն ի Ժանդրնէյի ամբարձակ եղած էր Ֆրանսական կառավարութենէն։

Ա՛յս առթիւ Ֆրանսայի Երեսփ· ժողովոյն մէջ կառավարութենէն բացատրութիւն խնդրուեցաւ առթիւ, նախորդ վարչապետ Պ· Ֆլուրէ բացատրեց Թէ իւր նախարարութիւն մտադիր էր աքսորէն վերադարձնել Օսմանի դուբսը, բայց այսպիսի անօրինութիւն մ'ընելու համար կը սպասէր ընդարձան յարմարութեան մը (Պուլանժէ զօրավարին պարտութեան ի Փարիզ)։ բայց հանրապետական նախարարութիւնն այս յաղողութիւնը չուներցաւ, և հետեւապէս, ինք, Պ· Ֆլուրէ, բաւական համոզմունք չունէր այսպիսի կարեւոր անօրինութիւն մ'ի գործ դնելու։ Նախարարութիւն մը բաւական զօրաւոր պէտք էր լինէր Օսմանի դուբսը կանչել կարենալու համար, զի ծայրայեղ Հանրապետականաց դժգոհութեան դէմ դնել պէտք էր։ Ա՛յս զօրութիւնն և համաձայնութիւնը նոր նախարարութիւնը միայն ունենայ։

ՀՆԴԻԿ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոն, 11 մարտ·—Կալկաթայէ կը հեռագրուի առ Ռիւթէր Թէ «Մահարաճային նահանգին վարչապետ Շահմէր Լամմինտային նամակներուն մէջ ապացոյց գտնուած է Թէ Մահարաճան Անգլիացւոց դէմ գաւաճանութիւն խորհէր է, և մինչեւ իսկ միտքը դրեր է թունաւորել անգլիական գործակալն։ Ա՛յս յայտնութեան վրայ, Մահարաճան որոշեր է գահէն հրաժարիլ։»

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Կառավարական Նեդէր մաճառական լրագիրը կը հերքէ այն լուրը Թէ Աւստրիա-Հունգարիա Սերպիոյ դրամական համար պատասխանութիւն կը կատարէ։ Աւստրիական քաղաքականութիւնն է պալքանեան ժողովրդոց իրաւունքները յարգել, և այս քաղաքականութենէն չհեղլու պատճառ մը չունի Ֆրանս Եոզէֆ կայսեր կառավարութիւնը։ Սերպիոյ հետ այս Տէրութեան յարաբերութիւնք փոխուած չեն վերջին փոփոխութեամբ ի Պելկրատ։

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարական լրագրաց այս հերքման հակառակ, լրագիրք ոմանք կարծիք կը յայտնեն Թէ Վիեննայի կառավարութիւնը Սերպիոյ դէպքերուն առջեւ յանկարծակիի չգալու համար զգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնու։ Բայց անշուշտ կառավարական լրագիրներն չպատուիր այսպիսի գաղտնի միջոցներն ի լոյս աշխարհի հռչակել։

ԱՆԴԻՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Անգլիոյ գինուորական ծախքերն այս տարի պիտի լինին 17,335,900 ոսկի, այսինքն տարեկանէն իբր 600,000 ոսկի աւելի, բաղմահարուածեան հրայանաց չհետեւեան պատճառաւ, Մնայուն զօրաց վրայ ալ 2,600 հոգւոյ յաւելում մ'եղած է, գաղթային պահասպան զօրաց յաւելմամբ։

ՀԱՊԵՇԱՏԱՆ

Հապեշաց Յովհան Թագաւորը պատերազմ հրատարակեր է Շօայի Մենելիք Թագաւորին դէմ, որ ի զէն կոչեր է իւր ժողովրդ։ Եթովպիոյ այս երկու զրիստոնեայ Թագաւորք չեն

(—) 24) —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՏԻԵԼԻՒ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆ

Է·

Այն կինն որ այնքան խռովութիւն կը պատճառէր տիկին տը Պառթէլի տան մէջ, յիշենք, երբ խեղբը գլուխը եկաւ, Թէ ի՛նչ կացութեան մէջ գրած էին զինքն իր կամաց հակառակ։ Զօրաւոր հակազդեցութեամբ մը, իր մտաց արձնութիւնը գըտաւ և վերստացաւ կամաց այն ոյժն որ այնքան վտահութիւն կուտար իրեն· վասն զի, ամէն անոնց համար որք անոր կինաց խորը թափանցելու հետաքրքիր չէին եղած, Ֆէրնանի կեանքը վերծ էր որ և է գայթակղութենէ։

Եւ որ աւելին է, Ֆէրնանտ դիրք մը ստացած էր բարվրեան ընկերականութեան մէջ, և այս բանով պէտք է հասկնալ այն հարուստ, պզնուական և վայելչէ երիտասարդաց դասն որք Պուլվառ տէ՛ղ Իթալիէնէն Նորութեանց օրինակ կ'ընծայեն համայն աչխարհի։ Թէպէտ Ֆէրնանտի մտերմական ծանօթ յարաբերութիւնք չատ քիչ էին, սակայն ամէն մարդ կը ճանչնար զնա իբր Թագուհի մը, եթէ ոչ իր զարդասենեկին, գէթ գահլճին մէջ՝ ժամադիավար խելացի մարդկան որք ինքզինքնին ներկայացնել կուտային նմա։ Այսպէս, Ֆէրնանտի սրտը ճշմարիտ արքունիք մըն էր, ճաշակի գատարան մը ուստից պարտ էին անցնիլ ամէն անոնք որք վայելչութեան և նրբամտութեան յատկնութիւններ ունէին, և ուստից որուած վճիռք կը տարածուէին արուեստագիտաց և ընկերական դասուն մէջ։ Հետեւանքն այն եղած էր որ Ֆէրնանտի ընթրիքները մեծ համբաւ հանած էին, և բարձրաձայն կ'ըսէին Սէն-Ժէրմէյն Թաղի ամենէն ազնուապետական սրահին և կամ Նոր Աթենայ ամենէն պերճ գործարանին մէջ։ Տեղւոյ գիշեր Ֆէրնանտի տունն ընթրեցին։ յետոյ, եթէ հարցունէին Թէ որո՛ւ հետ, գրեթէ միշտ այնպէս կը պատահէր որ հրաւիրեալք Ֆրանսայի ամենէն երեւելի անուններէն կը կրէին։ Այսպէս, արդարակորով մտքեր արտասովոր դիրք մը կ'ընծայէին Ֆէրնանտի և զայն չէին չփոթեր հասարակ լեզուաբ պահծոյ կոչուող կանանց հետ, առանց սակայն անոր նկատմամբ ունենալու այն անձնածութիւնը զոր կը չնորհեն ամուսնացեալ կանանց, որքան ալ տարիսանչիկ ըլլան անոնք։

Սակայն Ֆօնթընէյ-օ-Ռոզ գղեկին մէջ այնպիսի պէտք մը ունէին անկեալ հրեշտակին՝ որ անոր տրուած խնամքներն ընծանի գործով մը կը կրկին։ Տիկին տը Պառթէլ և Ջօթիլտ, Ֆէրնանտի նուաղիլը տեսնելով, չէին ուզած, գուցէ առերեսի և խոհեմութեան, իրենց սենեկապանուհւոյ Թողուլ զայն սթափելու համար։ Ֆէրնանտ ուստի ինքնին կրցած էին համոզուիլ, գեղանի նուաղելոյն մատուցանելով գինասեղներ հանելու և դնելու վտքերի ծառայութիւնը, Թէ բարեկիրթ ձաշակը Ֆէրնանտի համար արտաքին արդուզարդ մը չէր սոսկ, այլ Թէ ընդհակառակն ներքին պերճութեան սովորութիւն մը, զոր ունեցող կանայք միայն կարող են գնահատել։ պատուհին մինչեւ իսկ այնքան առաջ տարաւ այս դիտողութիւնն որ սկսաւ կասկածիլ Թէ ազնուական ծագում մը ունեցած լինելու էր Ֆէրնանտ և Թէ մկրտութեան, կամ լաւ եւս վերջին ընդունուած անունն, որով ծանօթ էր նա, ընտանեկան մեծ անուն մը կը ծածկէր։

Ֆէրնանտ ինքզինքը Մօռխի մօրն ու կնոջ հոգածութեան առարկայ տեսնելով, նաև վակեց կիսաբաց աչքերն, եւ այս՝ ինքնակամ չարժումով մը, հոգւոյ անծութեան բնազդմամբ, զգայնոյ մը զօրութեամբ ոյր գաղտնիքն իր սիրտը միայն ունէր։ բայց գրեթէ անվիջապէս յետոյ, զգաց Թէ օրթան աւելի չուտ եկներ այս կացութենէն, այնքան աւելի լաւ պիտի ըլլար այս իրեն եւ այլոց։ Ցայնժամ աչքերը բանալով, վայրկեան մը միտքն ամփոփեց եւ առանց փորձելու կեղծ ծեքծեքանքներով կարեկցութիւն հրաւիրել, չնորհակալութեան քանի մը բառ արտասանեց։ Երիկմարդիկ, որք հետացած էին, արտօնութիւն ստացան յայնժամ հիւրասնոցը մտնել եւ գնացին իրենց իրական կամ կեղծ չահեկանութեամբ ոգեւորել այն միջոցն յորում ամէն մարդ կը պատրաստուէր գոգցես այն տեսարանին որ տեղի պիտի ունենար հիւանդին խուցին մէջ։ Եւ արդարեւ, ամենուն համար, հո՛ն էր տուայն։ բայց Ֆէրնանտի համար, իր սրտին խորն էր այն արդէն։

—Տիկին, ըսաւ խօսքը Ջօթիլտի ուղղելով, դուք պիտի առաջնորդէք զիս հիւանդին սնարին մօտ։ Պ· տը Պառթէլի ներկայանալու կը հաւանիմ պայմանաւ որ ձեր եւ իր մօր մէջտեղ գտնուիմ։

Ցետոյ, գէպ ի Ֆօպիէն և Լէօն դառնալով։

—Պարոննե՛ր, ըսաւ, սոսկալի դասմն էր այս զոր տուիք ինձ։ անօգուտ չպիտի ըլլայ այն, ասոր համար չնորհակալ եմ ձեզ։

Հանրակինն այս երկու յարգելի կանանց միջտեղ ինքզինքը զսպել կարենալու համար, այն զօրութեան պէտք ունէր որ հոգիէն կուգայ, վասն զի խորին զգայման մը բոլոր այժմով կը սիրէր զՄօռխ· անոր համար միայն, եւ անով միայն զգացած էր սիրոյ առաջին տպաւորութիւնը։ այդ սէրը սկիզբն եղած էր այն բարդական զարգացման զոր իր գերընտիր բնաւորութիւնը կը վերապահէր իրեն, եւ յիրաւի, Թեթեւամիտ հնոջ մը երեւոյթին ներքեւ, Ֆէրնանտ ազնուական ձիրքեր ունէր զորս իր ստացած կըրթութիւնն եւ իրեն բնական եղող մտային կորով մը յաւէտ կը պաշտպանէին ընդդէմ հրապուրանաց պչրասիրութեան եւ ընկերական ապականութեան որոցմով չրջապատուած էր իր արտակարգ կեանքը։

Շանթիլիի ձիարշաւերուն էր որ Մօռխ եւ Ֆէրնանտ զիրար տեսած էին առաջին անգամ։ Այդ ձիարշաւը, ինչպէս յայտնի է, բարձր հովանաւորութեանց ներքեւ, համախմբման կեդրոն մը դարձած էին բարիզեան բոլոր երեւելի անձնաւորութեանց։ Մօռխ որ յիտալիա ուղեւորութեան մը պատճառաւ հեռացած էր Ֆրանսայէն, որ տը վառէն փառզոյի բնակարանին ու ծծնդընկէի ամառանոցին տուած խնամացը պատճառաւ ծանրապրաղ ժամանակ մը անցուցած էր այդ ուղեւորութենէն յետոյ, կերպով մը ընկերականութեան մէջ իր վերամուտը կ'ընէր։ Իր երկու ձիերը, Մերանտա և Անդրիմ, կը մասնակցէին արշաւանաց եւ ինք անոնցմէ մին պիտի հեծնէր, վասն զի վերջին ձիարշաւն «հեծեալ ազնուականաց» ձիարշաւ մը ընել որոշուած էր։

Տիկին տը Պառթէլ, մեկնելու պահուն, անհանգստութիւն մը զգացած էր, Ջօթիլտ յայտարարած էր որ իր կեսրոջ քովը պիտի մնայ։ Ցայնժամ Մօռխ ուզած էր ինք ալ ձեռք քաշել և չատնալ իր ձին վաղցնել տալով· սակայն յայտնի է Թէ այսպիսի հրաժարում մը ի՛նչ ծանր խնդիր է· մնայ որ Մօռխ քաջ «էքոյճի» համբաւ մը ունէր զոր հարկ էր պահպանել, երկու կանայք պնդեցին որ որոշեալ կարգադրութիւններէն չչեղի· երիտասարդը բժիշկին ազահոլոքին ստանալէ յետոյ Թէ մօրն անհանգստութիւնը ծանր հանգամանք մը չունէր, որոշեց երթալ ի Շանթիլիի։

Մօռխ իր ամուրիութեան օրերու լուռ բարեկամաց մէջտեղ գտաւ ինքզինքը։ Ջօպիէն եւս կը մասնակցէր ձիարշաւին· Մօռխի նման ինքն ալ երկու ձի բերած էր, Ջօռճիւնիւս և Իօլան։ Մօռխի նման ինք պիտի հեծնար անոնց վրայ։ հեծեալ տեւաբար երկու երիտասարդաց վաղելի մրցակցութիւնը երեւան պիտի գար վերջապէս։

Ձիարշաւի մը նկարագրութիւնն ընելու միտք չունինք։ Ընենք միայն Թէ Ջօպիէն և Մօռխ հաւասարապէս առացան Օռլէանի մրցանակն և Թէ, «հեծեալ ազնուականաց» մրցման մէջ՝ Մերանտա, որուն վրայ հեծած էր Մօռխ, արիաբար ցատքեց բոլոր ցանկերուն վրայէն, մինչդեռ Իօլան վերջինին առջեւ կանգ առաւ։

Այսպէս, իր հին սովորութեան համեմատ, Ջօպիէն կը յաղթուէր իր բարեկամէն։

Ֆէրնանտ՝ Մօռխը տեսած չէր բնաւ, անոր անունը լսած չէր բնաւ· ինք նորութեանց կարգը դաւաիլ կ'սկսէր ընկերականութեան մէջ երբ Մօռխ հեռացած էր անկից։ Ֆէրնանտ իր կառքին մէջ ատած էր այն աննշան կիներէ մին զոր, ո՛չ եղբայր ո՛չ մայր ունեցող հանրականաց իբր ընկերուհի եւ նեցուկ կը պահեն։ Կարցուց այդ կնոջ Թէ ո՞վ էր այդ Թխադէմ գեղեցիկ երիտասարդն աչխէտ ձիու մը վրայ հեծած։ Ֆէրնանտի ընկերուհին ո՛չ հեծեալը կը ճանչնար ո՛չ ձին։ Ուստի Ֆէրնանտ հարկադրեցաւ յայտագրին դիմել եւ առաջին անգամ յայտագրին որ ա՛յնքան մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ունենար իր կենաց վրայ։

(Շարունակելի)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԱՀՄԵԴԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ամենայն անկեղծութեամբ կարելի է ասել, որ Հայաստանի հանրապետութիւնը եւ մահմեդական տիրապետութիւնը ոչ միայն իրարու հակառակ են, այլ եւ իրարու անհաշտ թշնամի։ Հայաստանի հանրապետութիւնը ներկայացնում է ազատութիւն, մարդկային իրաւունքների ճանաչում, ազգերի հաւասարութիւն, ազգային ինքնուրոյնութիւն, ազգային զարգացում, ազգային ինքնավարութիւն, ազգային ինքնակառավարութիւն, ազգային ինքնիշխանութիւն, ազգային ինքնորոշում, ազգային ինքնագիտակցութիւն, ազգային ինքնապաշտպանութիւն, ազգային ինքնապահպանութիւն, ազգային ինքնաճանաչում, ազգային ինքնահաստատում, ազգային ինքնաիրացում, ազգային ինքնակատարելագործում, ազգային ինքնաբացայայտում, ազգային ինքնաարտայայտում, ազգային ինքնաարտահայտում, ազգային ինքնաարտացոլում, ազգային ինքնաարտացոլացում, ազգային ինքնաարտացոլանք, ազգային ինքնաարտացոլանքային, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացում, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթաց, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութիւն, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանութիւն, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքեր, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութիւն, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած յանձնաժողով, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած յանձնաժողովի, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած յանձնաժողովի նախագահ, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած յանձնաժողովի նախագահ Ալեքսանդր Ալեքսանդրի Մանասեան, ազգային ինքնաարտացոլանքայնացման գործընթացի ուսումնասիրութեան մեթոդաբանական հիմքերի մասին դասախօսութեան նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու նպատակով ստեղծուած յանձնաժողովի նախագահ Ալեքսանդր Ալեքսանդրի Մանասեան, որ ծնուել է 1889 թուականի մայիսի 3-ին, Թիֆլիսում։

Ալեքսանդր Մանասեանը սկզբնական կրթութիւնը ստացել է Թիֆլիսի ռեալական դպրոցում, ապա ընդունուել է Սանկտ-Պետերբուրգի համալսարանի իրաւաբանական ֆակուլտետը, որն աւարտել է 1911 թուականին։ Համալսարանական տարիներին նա ակտիւ մասնակցութիւն է ունեցել ուսանողական շարժմանը, եղել է համալսարանական ուսանողական միութեան անդամ, ինչպէս նաեւ՝ Սանկտ-Պետերբուրգի հայ ուսանողների միութեան։ Համալսարանն աւարտելուց յետոյ նա վերադարձել է Թիֆլիս եւ աշխատանքի անցել որպէս փաստաբան։ Նա մասնակցել է հայ ազգային-ազատագրական շարժմանը, եղել է Դաշնակցութեան անդամ։

1917 թուականի Փետրուարեան յեղափոխութիւնից յետոյ Ալեքսանդր Մանասեանը ընտրուել է Թիֆլիսի քաղաքային դումայի անդամ, ապա՝ Անդրկովկասեան սեյմի պատգամաւոր։ Սեյմում նա ղեկավարել է հայ պատգամաւորների խմբակցութիւնը։ 1918 թուականի մայիսին, երբ Անդրկովկասեան դաշնակցութիւնը քայքայուեց, Ալեքսանդր Մանասեանը դարձաւ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան անդամ։ Նա եղել է Հայաստանի Հանրապետութեան առաջին վարչապետ Հենրիկ Քաջազնունու կառավարութեան ներքին գործերի նախարարը։

1918 թուականի նոյեմբերին Ալեքսանդր Մանասեանը ղեկավարել է Հայաստանի Հանրապետութեան պատուիրակութիւնը, որը մեկնել էր Փարիզ՝ խաղաղութեան կոնֆերանսին մասնակցելու։ Պատուիրակութեան կազմում էին նաեւ Աւետիս Ահարոնեանը, Համազասպ Օհանջանեանը, Ռուբէն Տէր-Մինասեանը, Ռուբէն Տէր-Մկրտչեանը, Ալեքսանդր Խատիսեանը, Ալեքսանդր Խատիսեանի կինը՝ Ալեքսանդրա Խատիսեանը, Ալեքսանդր Խատիսեանի դուստրը՝ Ալեքսանդրա Խատիսեանը, Ալեքսանդր Խատիսեանի դուստրը՝ Ալեքսանդրա Խատիսեանի դուստրը՝ Ալեքսանդրա Խատիսեանի դուստրը՝ Ալեքսանդրա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան ապահարհռչակ առատաձեռնութեան մի դիմաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակին՝ կալուածք, կարասիք և առևտրական պաշարներ՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միշտ արդարութեամբ ատուրագրելոց, որք ունին լիագոր իշխանութիւն կարգադրելու անվիճապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍԻՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սահատլըը խան, Գալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓԱԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակութիւններ և ոսկ մէջ գտնուած վաճառքներ և կահասիներ խիստ չափաւոր տոկոսիւ։

Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և տոկոսիւք։ Այն նիւթերուն վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպիան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Ամէն քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ հասցէն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Ծօռկիւատիս խան։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ, Եւրոպեան առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց պիտի տրուին անոնց, որք Ընկերութեանս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։

36

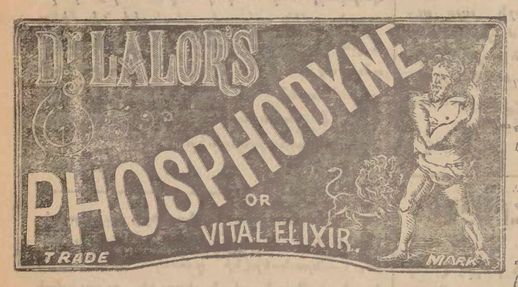

ԱՌԱՐՔԱԹԻՒՆ, ՌՈՒՔ կ ՐԱԿ

ՁՈՒԱԳՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒԲԵՐՈՒ Լ.Ա.Լ.Ո.Ր.Ի.Ն.Ը.Ն.Դ.Ո.Ւ.Ն